

جمعه 29 آذر 1398 - 22 ربيع الثاني 1441 - 20 دسامبر 2019

هجوم روس‌ها به تبریز و گیلان پس از اولتیماتوم به دولت ایران (1290 ش)

هجوم روس‌ها به تبریز و گیلان پس از اولتیماتوم به دولت ایران (1290 ش) پس از اولتیماتوم روسیه به دولت ایران برای اخراج مورگان شوستر، کارشناس اقتصادی آمریکایی در ایران، دولت ایران این اولتیماتوم را در 28 آذر 1290 ش پذیرفت. اما پذیرش ذلت‌رسان روس‌ها به امید پایان یافتن زیاده‌خواهی‌ها و بهانه‌گیری‌های دولت روسیه انجام گرفت، نه تنها مشکلی را حل نکرد، بلکه دامنه تجاوزات آنها را گسترش داد. در این میان، شهر تبریز که به علت مقاومت دلیرانه در برابر عناصر وابسته به روس‌ها از جمله محمدعلی شاه، بیش از دیگر شهرها مورد خشم روس‌ها بود، در سحرگاه این روز برابر با 29 ذی‌حجه 1329 ق، آماج حملات قزاق‌های روس قرار گرفت. روس‌ها به بهانه بی‌احترامی پاسبان نظامی تبریز به مامور روسی، کشتار مردم شهر را آغاز نمودند و نقاط حساس شهر را به تصرف خود درآوردند. سپس به تاراج اموال مردم و قتل آنان پرداخته و هرگونه مقاومتی را با تفنگ پاسخ دادند. روس‌ها در روزهای بعد این جنایات خود را ادامه داده و در دهم دی ماه آن سال برابر با عاشورای 1330 ق، ثقه الاسلام تبریزی، عالم بزرگ شهر را به دار زدند. همزمان با تبریز، روس‌ها به گیلان نیز یورش بردند و جنایات مشابهی را رقم زدند. آنان به هر کس که مشکوک می‌شدند، می‌کشتند و از ارتکاب هر نوع ظلم و خشونت، دریغ نکردند. در این حال مردم رشت بنابر فتوای مراجع، از خرید کالاهای روسی و انگلیسی خودداری می‌کردند و از مقاومت در برابر نیروهای روس، غافل نبودند. اما روس‌ها این استقامت عمومی را با قتل مردم به طرق مختلف پاسخ دادند.

روز تجلیل از مهندس "محمدجواد تندگویان" وزیر نفت ایران در دولت "شهید رجایی" (1370 ش)

محمدجواد تندگویان در سال 1329 ش در تهران به دنیا آمد و پس از اتمام تحصیلات متوسطه و ورود به دانشکده نفت آبادان با درجه مهندسی نفت، فارغ التحصیل شد. وی در دوران تحصیل، مبارزات خود را علیه رژیم پهلوی با شرکت در انجمن اسلامی دانشکده ادامه داد و در سال 52 توسط ساواک دستگیر و پس از شکنجه‌های فراوان به یازده ماه حبس محکوم شد. تندگویان پس از پیروزی انقلاب اسلامی به مدیریت یک کارخانه در رشت رسید. او پس از مدتی به وزارت نفت دعوت شد و به عنوان مدیر مناطق نفت‌خیز جنوب مشغول به کار گردید. پس از آن، از سوی شهید رجایی، وزیر نفت شد تا اینکه در دوازدهم آبان 1359، در یکی از بازدیدهایی که از صنعت نفت در جنوب داشت، در نزدیکی آبادان، توسط نیروهای اشغالگر بعثی به اسارت درآمد. شهید تندگویان در اسارت، تحت شدیدترین شکنجه‌ها قرار گرفت و مردانه مقاومت کرد تا اینکه توسط دژخیمان بعث به شهادت رسید. پیکر این شهید بزرگوار پس از 11 سال اسارت، در 26 آذر 1370 ش به خاک جمهوری اسلامی ایران منتقل گردید و در آخر آذر 1370 در جوار شهدای هفتم تیر در بهشت زهرا به خاک سپرده شد.

حلت حکیم عارف و محدث مفسر ملامحمد محسن، فیض کاشانی (1091 ق)، محمد بن شاه مرتضی، ملقب به محسن معروف به ملامحسن فیض کاشانی، در چهاردهم صفر سال 1007 هجری قمری در کاشان به دنیا آمد. وی مقدمات را در زادگاه خود فرا گرفت و در جوانی راهی اصفهان گردید. ملامحسن در محضر علمای نامور زمان از قبیل علامه محمدتقی مجلسی، شیخ بهایی، میرداماد، میرفندرسکی و ملاصدرای شیرازی زانوی ادب زد و به کسب علم پرداخت. آن هنگام که ملاصدرا در روستای گهک قم ساکن بود، ملامحسن، مونس وی گردید و ملاصدرا دخترش را به وی تزویج نمود و به او لقب فیض داد. وی پس از سالیانی، راهی کاشان شد و به تدریس و تالیف همت گماشت. علم الهدی و معین‌الدین، (فرزندان فیض) محمد مومن (برادرش) ضیاءالدین محمد و ده‌ها فاضل دیگر از جمله شاگردان مکتب درسی او بودند. ملامحسن هم‌چنین در طول 65 سال تحقیق و مطالعه، نزدیک به دویست کتاب و رساله‌ی نفیس در علوم و متون مختلف نگاشت. تفسیر صافی، تفسیر اصفی و تفسیر مُصَقِّی در تفسیر، الوافی، الشافی و المَحْجَّة البیضاء و ده‌ها اثر گران‌سنگ ایشان در کلام، عرفان، اخلاق، ادب و موضوعات دیگر، نشانگر روح پر تلاش و احاطه‌ی ایشان بر معارف اسلامی و علوم روز می‌باشد. سرانجام این فقیه وارسته و این عالم کامل در 84 سالگی دار فانی را وداع گفت و در زمینی که بعدها به قبرستان فیض معروف شد، مدفون گردید. برطبق وصیت ملامحسن فیض کاشانی، بر روی قبر وی سقف و سایبانی ساخته نشده است.

دگذشت "جان اشتاین بک"، مان‌رنه‌س، بزرگ امریکایی (1968م) جان آرنست اشتاین بک، نویسنده معاصر آمریکایی در 27 فوریه 1902م در ایالت کالیفرنیا آمریکا به دنیا آمد. وی در 17 سالگی وارد دانشگاه استنفورد شد، اما پس از چند سال تحصیل در رشته زیست‌شناسی، بدون اخذ

با گشیت حاکمیت جدید، بر "ماکائو" پس، از حصار قرن استعمار، پرتغال (1999م) بندر ماکائو در دهانه رود کانتون بر ساحل دریای جنوبی چین و در حدود 65 کیلومتری غرب بندر هنگ کنگ در جنوب چین واقع شده است. پرتغالی‌ها در سال 1557م این بندر را مانند دیگر نقاط استراتژیک بر سر راه پرتغال به هندوستان و آسیای خاوری تصرف کردند و برای ادامه استفاده از آن، سالانه اجاره‌ای به چین پرداخت می‌کردند. مستعمره ماکائو از بندر شهر ماکائو در جزیره ماکائو و سه جزیره کوچک کنار ساحل، ترکیب یافته بود و پیش از اهمیت یافتن هنگ کنگ در سده نوزدهم، از بندرهای عمده تجارت خارجی چین به شمار می‌رفت. پس از آن که ماکائو در سال 1849م به عنوان یک بندر آزاد اعلام شد، در سال 1951م نیز به یکی از استان‌های ماوراء بحار پرتغال مبدل گردید. از یک سو، رونق یافتن هنگ کنگ و از سوی دیگر، ضعف تدریجی پرتغال که زمانی یک قدرت مستعمراتی به شمار می‌رفت از اهمیت ماکائو کاست. در زمان انقلاب فرهنگی چین اقداماتی برای باز پس‌گیری ماکائو صورت گرفت که نتیجه‌ای در بر نداشت. با این حال پس از مذاکرات چین و انگلستان درباره حاکمیت هنگ کنگ، که از 140 سال قبل از آن در اشغال انگلستان بود، پکن توجه خود را به سوی ماکائو معطوف ساخت و پس از گفتگو و مذاکرات مفصل قرار بر این شد که ماکائو در سال 1999م رسماً به چین ملحق گردد. در ادامه، در سال 1993م، مجلس قانون‌گذاری ماکائو، الحاق رسمی ماکائو به چین در بین سال‌های 1999 تا 2001م را به تصویب رسانید و به مؤسسات اقتصادی نیز اجازه داده شد تا پس از تحویل و تحول، همچنان به کار خود ادامه دهند. در نهایت، ماکائو طبق برنامه پیش‌بینی شده، در بیستم دسامبر 1999م پس از 442 سال استعمار، به چین تحویل داده شد و به بخشی از استان کانتون در جنوب چین مبدل گردید. ماکائو در حال حاضر با یک‌صد هزار نفر جمعیت، به عنوان منطقه ویژه اداری، مانند هنگ کنگ به صورت نیمه خودمختار اداره می‌شود. دانش‌نامه، دانشگاه را ترک کرد. اشتاین بک در 27 سالگی اولین اثر خویش با نام فنجان زرین را منتشر کرد و وارد عرصه نویسندگی گردید. وی در سال‌های بعد با انتشار آثاری دیگر، به اعتبار و تکامل ادبی دست یافت و در شمار ادیبان درآمد. اشتاین بک نویسنده‌ای رئالیست و واقع‌گرا است که با سبکی بسیار قوی و محکم و نثری جالب، به تشریح فقر و بیچارگی اجتماع دست زده و حقایق دردناکی از زندگی بیچارگان را بیان می‌نماید. شهرت او با نوشتن رمان خوشه‌های خشم تکمیل شد که در آن به صورتی هیجان‌انگیز و مؤثر، زندگی یک خانواده آواره و عصیان‌کارگران محروم را توصیف کرده است. این کتاب مورد استقبال مردم قرار گرفت و به دریافت جایزه ادبی پولیتزر، نائل آمد. موضوع اصلی آثار اشتاین بک، رابطه انسان و کائنات است. کتاب‌های او هم نماینده نومیدي نویسنده‌اند و هم نمایانگر روح مبارز او. اشتاین بک که استاد ادبیات کارگری است، زندگی قربانیان بدبختی را با مهارت و بیانی ساده ترسیم کرده است. سبک او از رمانتیسزم و وادی شاعرانه به واقع‌گرایی و شکل‌آفرینش از آرایه‌ها و پیرایه‌های زبانی به سوی سادگی و روشنی تکامل یافته است. اشتاین بک در شرح جزئیات، توصیف مناظر، نمایاندن حالات و تأثیرات و بیان خاطرات، قدرت فراوانی دارد و آثار او آمیزه‌ای از واقع‌گرایی و تخیل سرشار از شوخ طبعی و درک اجتماعی است. آثار نخستین جان اشتاین بک، از ادراکی کامل درباره زندگی و نظری بلند و وسیع درباره مسائل انسانی و سلامت روح برخوردار است که با روشی تغزلی، حماسی یا طنزآمیز و لحنی واقع‌بینانه بیان شده و در ادبیات معاصر آمریکا مقام عالی به دست آورده است. گفته می‌شود که در سال‌های پایانی عمر، آثار اشتاین بک در سرایشی ادبی افتاد و آن قدرت کامل موجود در آثار اولیه را نداشت با این حال، وی در سال 1962م به دریافت جایزه ادبی نوبل توفیق یافت. از اشتاین بک حدود بیست عنوان کتاب به زبان فارسی ترجمه شده است که خوشه‌های خشم، موش‌ها و آدم‌ها، مروارید و اتوبوس سرگردان از آن جمله‌اند. جان اشتاین بک سرانجام در 20 دسامبر 1968م در 66 سالگی درگذشت.